

PETŐ IVÁNÉK ÉS A KIS GÖMBÖC

A „szociál-liberális erők” nagy fejesei — gondolunk itt első sorban is a valódi nagyságokra: *Pető Iván, Kis János, Tamás G. Miklós, Fodor András, Gadó György, Vásárhelyi Miklós, Konrád György, Eörsi István* stb. stb. — már oly sokszor és oly félreérthetetlenül tudunkra adták *magyarságundorukat*, más irányú orientáltságukat és gyökerzeti struktúrájukat, hogy jó okkal feltételezhető róluk, *nem túl járatosak a magyar parasztnesék világában*. Ezért határoztam el — mit meg nem tesz az ember egy honfitársáért! —, hogy felhívom figyelmüket egy számukra talán nem is teljesen tanulság nélküli alföldi mesére, nevezetesen a kis gömböcről szólóra.

E történetből megtudhatjuk, hogy — mai fogalmakkal élve — egy bizonyos gömböc, amelynek rendes helye a disznóvágást követően a *kamrában* lett volna, amíg meg nem főzik, *személyiségzavarokkal* kezdett küszködni. Így történhetett, hogy amikor a szegény asszony legkisebb leánya érte ment, hirtelen szerepváltásra került sor: a gömböc *bekapta a leánykát*. Vagyis: a fark kezdte csóválni a kutyát.

Amikor pedig a lányka keresésére indult előbb az egyik, később a másik *nővére, azokat is bekapta*. De erre a sorsra jutott a lányok *anyja, apja*, sőt később az *egész utca* is. Mert az egyre nagyobbra dagadó gömböc határtalan gögijében már *mindent bekapott*, ami csak elé került.

Éhségét még az a *csapat katona* sem tudta kioltani, amely szintén elnyeletett általa. A teljesen *eszement gömböc* már kezdte azt hinni, hogy ő a világ ura, és minden csak azért van, hogy végtelen étvágyát kielégítse. Gurult, gurult és mindent benyelt magába! A végén már semmi ehetőt nem látott, csak egy rongyos kis kanászyereket, aki bugylibicskájával sípot faragott magának. A gömböc odagurult, és *őt is bekapta*. De ezúttal vesztére, mert a bugylibicska *megakadt* a mohó torokon, kihasította azt, és csak úgy kezdett özönlöni belőle a sok bekebelezett balek: a szegény ember, a szegény asszony, a három lány, az utcai járókelők, a katonák, mindenki. A mese pedig így végződik: „Ha a kis gömböcöt a kis kanász bugylibicskája ki nem hasította volna, az én mesém is tovább tartott volna!”

Mert bizony, *egyszer* minden mesének vége lesz, mint ahogyan vége minden karriernek is. (Ha buddhista lennék, most ezt mondanám: ez történik minden összetett dologgal.) A kis gömböcök *diadalútja is csak az első bugylibicskáig terjed*, azután jön az összeomlás és az óbégatás. Mert az én parasztnesém *valódi magyar mese lévén*, itt véget is ér.

De korunk kis gömböcei a kanászyerekkel való, számukra nem túl előnyös találkozás után akkora óbégatásba kezdenek, hogy azt visszhangozza azután a BBC, az NBC, az APN, a CNN, a *Reuter*, az MTI és a *Weyer Béla* egyaránt, miszerint micsoda alkotmányellenes *jogsérelem*, micsoda személyiségjogi *skandalum* érte a gömböcöt! És hogy egyáltalán *volt-e joga* bugylibicskát magánál tartani a kis kanásznak, na és persze, hogy most kik, mikor és hogyan fogják kárpótlásban részesíteni a kárvallottat?

A kanászt az ügyészség *kirekesztés vádjával* feljelenti: provinciális butasága és vad, népi ösztöne folytán önmagát kívül akarta rekeszteni a gömböc gyomrán! Ezért *felelnie* kell.

Most, így utólag, miután Pető Ivánék okulására — akik másságuk büszke tudatában nem ismerhették — ismertem a kis gömböc esetét, hirtelen rossz lett a lelkiismeretem. Netántán úgy tűnhet kis írásom után, hogy a „szociál-liberális erők” meghatározó egyéniségei *nem eléggé járatosak a mesék világában*. Sietek leszögezni, ez egyáltalán nem így van: *nagy mesélők ők mindannyian*, sőt legtöbbjük a *nemzeti altatódalok* éneklése terén is respektálandó eredményeket tud felmutatni. De fő műfajuk mégis a mitológia. Mert minden tettük és erőfeszítésük egyre irányul: *a mítosznak fenn kell maradnia!*

Ennek érdekében *semmilyen erőfeszítéstől*, anyagi vagy egyéb áldozattól *nem riadnak vissza*. A mítosz érdekében csúcsteljesítményekre képesek. Néhány hónappal ezelőtt bizonyították Spielberg mester által, hogy ebben az egyben *nem ismernek pardont*: ha az ég leszakad a földre, ha az antarktisi jég felolvad, ha cigánygyerekek potyognak az égből, ha ufo-nauták lepik el a Vörös terét, egyvalaminek akkor is sérthetetlennek kell maradnia: *a mítosznak élnie kell!*

Spielberg jó munkát végzett, hiszen a *Schindler listája* ezekben a hetekben a *világ legnézettebb* filmje. A *legfuttatottabb*, hiszen 7 (hét!) Oscar-díjjal támogatta meg a pártatlan zsűri, aztán még hármat adtak neki az előző remekművéért (*Jurassic Park*), vagyis hát 10 (tíz!) Oscart vitt haza a fiú. Stramm gyerek ez a Spielberg, irtóra tehetséges. És úgy tűnik, *pénzt is szerzett valahonnan* (a fene tudja, hogy honnan) a *Schindler listája* nem olcsó leforgatásához. A tíz Oszi pedig, amit amúgyan hozzávágtak utólag, a lehető legjobb, netán *egyben legolcsóbb világreklám* is volt.

Ki ne akarná megnézni ezek után a *Listát*? New York, Párizs, London, München és Zürich minden magára valamit is adó filmszínházában most ez a menő film, ez a társasági téma. Nálunk, Magyarországon már könyv alakban is kapható — *elsőképp a közép-kelet-európai volt szocialista államok közül!*

Örömmel közölhetem, hogy *Románia lemaradt mögöttünk* *Lista*-ügyben. Nemrég jártam Kolozsvárt, és látom ám, hogy azok a régi jó *kétszáz méteres* sorok csak *nem múltak* el. Nézem, *ugyan miért* állnak sorban ezek a fiatalok, netán megint nincs kenyér? Nagy megkönnyebbüléssel láttam, hogy kenyér az van (egy kiló 380 lej), és az egymást tipró fiatalok tömege a *Lista lui Schindler* című amerikai szuperprodukciót szeretné látni.

El kell ismernünk: *haladnak a korról ők is*, testüket kábítószerezettel, szellemüket Spielberg-filmmel kábíthatják — made in USA. Ám a *Lista* könyv alakban *még nem* kapható Romániában! Ez vitathatatlanul jó pont ide, Budapestre. És sok-sok ilyen jó pontból aztán szépen lassan összeáll a nagy magyar jövő.

Nagyjából ez minden, amit el akartam mondani a „szociál-liberális erők”, a magyar parasztnesék, a bugylibicska és a nemzetközi mitológia kapcsán. Én az írást befejezem, de a továbbgondolás engedélyezve!

Szócs Zoltán